

hívásnak az erdőhivatalnál történt kézbesítésétől számított 8. nap. Ebben az összefüggésben a fent id. harmadik bek.-nek oly értelmezés adható, hogy, ha közadók fejében történt a foglalás, akkor van helye jogorvoslatnak, — felfolyamodásnak a p. ü. igazgatósághoz s ennek sikertelensége esetén 15 nap alatt igénykeresetnek —, mert, ha ezt az anyagi szabályt a R. nem akarta volna felállítani, akkor teljesen felesleges az 5. bek. 3. bek.-e. Elfoglalható oly álláspont is, amely szerint az 5. §. csak alaki, eljárási, végrehajtási jogszabályt tartalmaz s így a tárgyalat rendelethely is csak azt akarja mondani, hogy a közadók fejében történő foglalás esetén az eddigi alaki szabályok maradnak érvényben. Ennek az álláspontnak gyöngéje az, hogy a nem épen szükös és példálódzásra nem szoruló rendelet-tengerünkben ez a szövegezésnek nem szokásos módja s a közpolgári ügyeket szabályozó eljárás rendjén hivatkozás az adó-eljárási szabályokra csak akkor történik, ha a vonatkozó adóeljárási szabályok módosíthatnak. E felfogásunkból folyik, hogy a fenti 5. §. 3. bek.-ben új anyagi jogszabályt látunk, amely a vevőknek, illetve záloghitelezőknek a közadó fejében történő foglalás esetére is védelmet nyújt.

H. L.

Jelzálogjogunk.

A jelzálogjog a hitelrendszer egyik legfőbb pillére. Csak akkor tudja azonban hivatását betölteni, ha a hitelezőnek megfelelő bizton-ságot nyújt. Ennek a bizton-ságérzetnek egyik alaptétele a jelzálog-jog változatlansága s annak tudata, hogy azt érvényesítésében más intézkedések nem veszélyeztetik.

Mai jelzálogjogunk az 1927. évi XXXIV. t.-c.-ben van kodifi-kálva. E törvénycikk is érintetlenül hagyja jelzálogjogunk régi alap-elveit és ami újítást tartalmaz, az tulajdonképp a meglévő intézmé-nyeknek korszerű kiegészítése.

Sajnos a jelzálogjog terjedelmét az utóbbi időben több rendel-kezés veszélyeztette.

Első helyütt állnak e tekintetben azok az adóügyi rendelkezé-sek, amelyek az előnyös tételeket szaporították. Itt csak egyről teszünk említést. A részbirtok elárverezése esetén az összbirtok elő-nyös tételei érvényesíthetők ezzel az elárverezett hányaddal szem-ben. Ez az intézkedés különösen a kisgazda hitelt ássa alá, tehát egy oly társadalmi osztályét, amelynek hiteligényei érdekében úgy az állam, mint a hitelszervek nagy áldozatokat hoznak. A kisgazdák ingatlanainak túlnyomó része eszmei hányad. Azok fedezeti alapot nem képezhetnek, ha a hitelezőnek attól kell félnie, hogy a többi hányadok köztartozásai fejében elviszik az ő fedezetét.

Egyéb követelések részére sem szabad törvényes elsőbbségeket biztosítani, mert az ily elsőbbségek mindenkor csökkentik a jelzálog-jog terjedelmét és így értékét. Ily veszedelem rejlik abban, hogy a bíróságok egyrésze a törvény nyilvánvaló félreértése folytán az IOKSz követeléseit az ingatlanokkal szemben is mint előnyös tételt:

sorozza. Akkor, amidőn az egész vonalon arról van szó, hogy a kisiparos hitelgényeit ki kell elégítenünk, lehetőleg meg kell akadályoznunk minden oly rendelkezést, amelynek következménye csakis az lehet, hogy az illető a hitelforgalomból kikapcsolódik.

Nagyobb mértékben veszélyezteti a jelzálogjog értékét és használhatóságát a gazdavédelmi rendelet 16. §-ában kilátásba helyezett magánegyezség problémája. A döntő kérdés, hogy ezen egyeztetési eljárás érdekében akár a kamat, akár a tőkeengedmény kérdését mennyiben lehet a hitelezők autonóm jogának tekinteni, vagy pedig mennyiben szükséges azt a hitelezők akarata ellenére is kikényszeríteni. E kikényszerítés mellett elég sokan nyilatkoznak. Pedig ennek az alternatívának elfogadása a jelzálogjog tartalmát és értékét igen nagy mértékben ássa alá és oly elemet visz jogunkba, amely eddig ismeretlen, mert a kereskedői kényszeregyezés a hitelező autonómiájának elvén épült fel.

Reméljük, hogy az illetékes tényezők részéről e kérdésekben az állásfoglalás kellő mérséklettel fog megtörténni és a szabályozás nem fog a jognak Vladár Gábor által hangoztatott tragikumához vezetni.

JOGGYAKORLAT.

A. judikatura kiemelkedő döntései. A gazdasági lehetetlenülés kérdésében ezúttal váltakoznak a szerződés-módosítást megtagadó és megengedő ítéletek. A P. VI. 4718/1933. sz. ítélet elutasítja a bérleszállítást kérő felperest, egyrészt arra hivatkozva, hogy a bérleti szerződés a bankzárlat után jött létre és így felperes a gazdasági viszonyokkal számolt, de másrészt nem tartja helyénvalónak a Kúria a bérleszállítást a szerződésből még hátralevő idő rövid tartama miatt sem. Megemlítésre méltó, hogy a Kúria ugyanoly választvonalnak tekinti az 1931. júliusi eseményeket — amelyek közül talán nem is a rövid ideig tartott bankzárlat volt a legkiemelkedőbb — mint a gazdasági lehetetlenülés kezdeti gyakorlata a háború kitörését. A bérleszállítási perekbe több ízben belevegyül — amint erre György Ernő mutat rá (Jogt. Közl. 1934., 47. old.) — a *propriété commerciale* gondolata. A Kúria honorálja azoknak a bérlőknek az érdekeit, akik hosszú ideje tartanak üzletet ugyanazon a helyen és akiket oda existenciális érdekek fűznek. A P. VI. 3098/1933. sz. ítélet éppen ennek az érdekeknek a honorálásaképpen mérsékli a bért annak dacára, hogy a bérbeadó érdeklengéssel él és beleegyezik a 12 évre kötött szerződésnek fél éves felmondással való megszüntetésébe, mert a Kúria szerint a bérlet a bérlő akarata ellenére nem szüntethető meg, ha van lehetőség a